

UCHWAŁA Nr X.80.2024

RADY GMINY CHRZĄSTOWICE

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie Planu Odnowy Miejscowości Suchy Bór na lata 2025 - 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Suchy Bór na lata 2025 – 2032, przyjęty uchwałą nr 10.2024 Zebrania Wiejskiego w Suchym Borze z dnia 21 listopada 2024 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chrząstowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Nowak

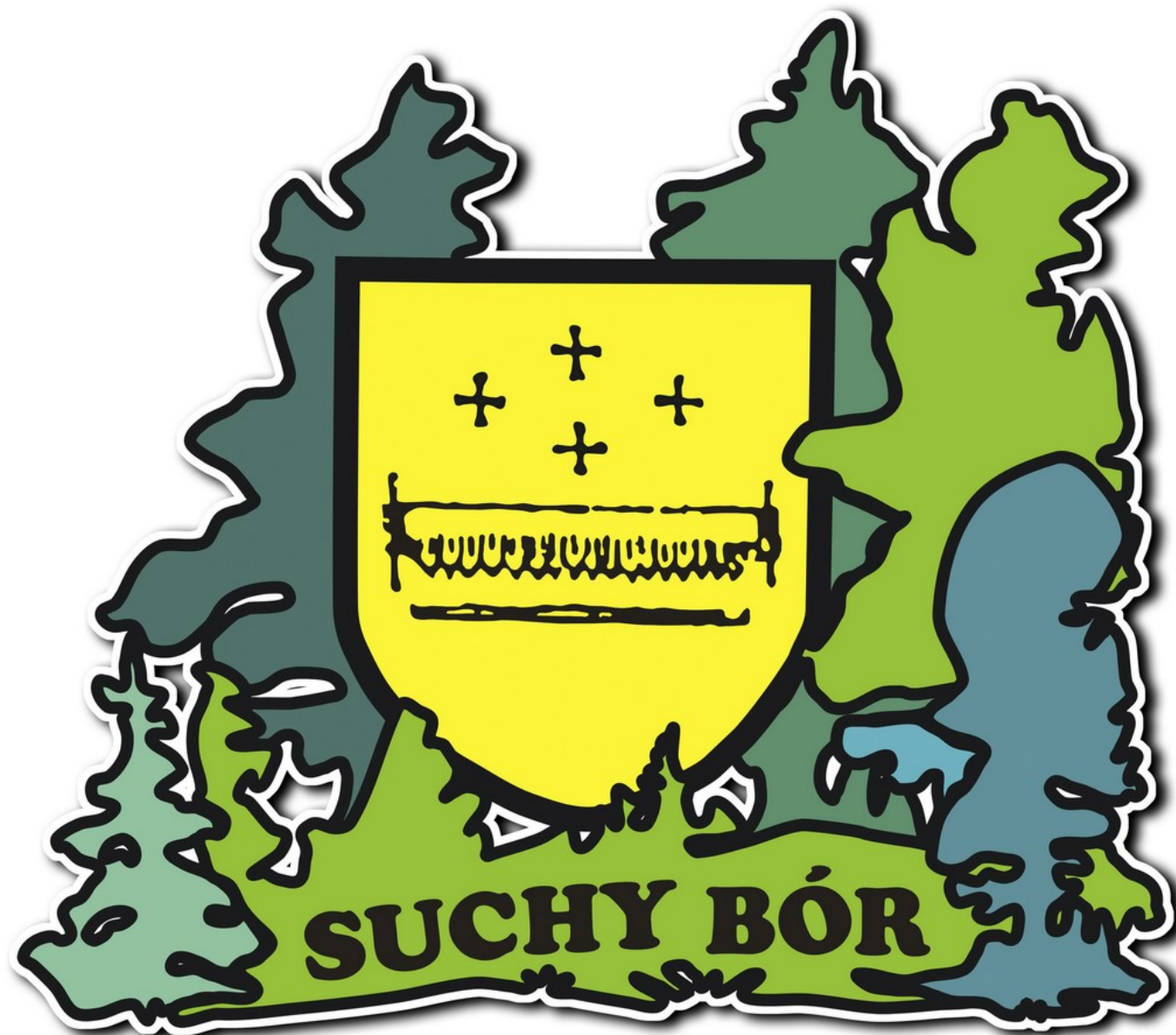
Załącznik

do uchwały nr X.80.2024

Rady Gminy Chrzastowice

z dnia 18 grudnia 2024 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SUCHY BÓR 2025 - 2032

Gmina Chrzastowice

Spis treści

Wstęp	4
Wprowadzenie	5
Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy	6
1. Charakterystyka sołectwa	7
Położenie.....	7
Historia	8
Przestrzenna struktura miejscowości	10
2. Analiza zasobów sołectwa Suchy Bór	10
3. Partycypacja społeczna i analiza potrzeb mieszkańców sołectwa Suchy Bór.....	16
Wnioski z badań ankietowych	17
4. Analiza SWOT sołectwa Suchy Bór.....	19
5. Wizja wsi Suchy Bór	21
6. Plan działania i odnowy Wsi - Planowane inicjatywy do wdrożenia.....	22
7. Obszary o szczególnym znaczeniu	27

Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich. Plan Odnowy Miejscowości to dokument planowania rozwoju na najniższym szczeblu, czyli na poziomie sołectwa. Ma on pobudzać mieszkańców danej miejscowości do wspólnego działania na rzecz rozwoju swojej małej ojczyzny. Został stworzony przy udziale mieszkańców i zawiera działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, działania, które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane cele operacyjne i finansowe, prowadzące do osiągnięcia założonej wizji i misji. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w ramach odrębnych działań, jak również poprzez działanie Leader. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Chrzęstowice przy opracowaniu kierunków rozwoju gminy. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Przedkładany Plan Odnowy Miejscowości jest zgodny z dokumentami strategicznymi rozwoju kraju oraz Gminy Chrzęstowice.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - a) pełniących funkcje publiczne, ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności, społeczno - kulturalne, rekreacyjne i sportowe;
  - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury;
- 2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- 3) budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno – kulturalnych oraz bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności;
- 4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- 5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;

6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz podtrzymywanie tradycyjnych zawodów. Obszarem realizacji Planu Odnowy Wsi Suchy Bór jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań. Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Wprowadzenie

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowany jest z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości. Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych. Celem planu jest podtrzymanie lub tworzenie atrakcyjności wsi, jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta a także poza granice kraju. Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność, jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Nie jako „mini - miasto”, wysoko zurbanizowane i konkurujące z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę. Plan Odnowy ma więc charakter "planu małych kroków", ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

- plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe,

- zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej,

- dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości.

Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga konsensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna. Tworzenie Planu Odnowy Miejscowości sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to umożliwia przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest diagnoza lokalnych zasobów potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt żywiłowego przyrastania inicjatyw i kumulowania się ich skutków. Plan odnowy miejscowości powstał w wyniku pracy grupy liderów sołectwa Suchy Bór (Zespołu Liderów), którzy na warsztatach przygotowywali materiały będące podstawą opracowanego planu. W pracach nad niniejszym dokumentem brały udział osoby będące przedstawicielami różnych grup działających na wsi, tym samym opracowany plan jest efektem partycypacyjnego podejścia mieszkańców. Partycypacja społeczna odgrywa kluczową rolę w procesie tworzenia planu odnowy wsi. Dokument jest rezultatem rzeczywistych potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej. Udział lokalnych liderów w pracach nad planem przyczynia się do dalszego zaangażowania społecznego w procesy decyzyjne, budowanie wspólnoty lokalnej oraz realizację działań na przestrzeni lat.

Zespół liderów opracował kierunek rozwoju sołectwa Suchy Bór w postaci sformułowanej wizji sołectwa „Suchy Bór to wieś innowacyjna i bezpieczna. Położona wśród bogatych w faunę i florę lasów. Dzięki zachowanej kameralnej skali urbanistycznej możliwe jest połączenie walorów dziedzictwa materialnego i nowoczesnej architektury. Mieszkańcy są zintegrowani i cenią aktywny tryb życia oraz lokalne zasoby, a prężnie działające organizacje dbają o wysoką jakość życia w sołectwie.”

Plan odnowy wsi został opracowany dla sołectwa Suchy Bór, które obejmuje blisko 1000 mieszkańców. W pracach brali udział przedstawiciele społeczności lokalnej:

- Sołtys,
- Rada Sołecka,
- przedstawiciele Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Wsi Suchy Bór,
- przedstawiciele Klubu 50+,
- przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców,

- przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej w Suchym Borze.

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Suchy Bór wspólnie z obecnym, jak i byłym sołtysem oraz przedstawicielami Rady Sołeckiej posiadają doświadczenie w realizowaniu projektów i działań zgodnych z potrzebami mieszkańców. Zrealizowano do tej pory kilkadziesiąt projektów finansowanych ze środków publicznych m.in.:

- Gminy Chrzastowice,
- Województwa Opolskiego,
- PROW 2014-2020,
- FIO – Narodowy Instytut Wolności,
- I innych źródeł.

Opracowanie planu odnowy wsi wiązało się z przeprowadzeniem diagnozy stanu istniejącego. Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej, zasobów oraz potencjałów sołectwa pozwala na identyfikację obszarów wymagających szczególnej uwagi. Skupiono się na uwzględnieniu zarówno mocnych stron, jak i słabych punktów lokalnej społeczności. Kluczowym działaniem było przeprowadzenie analizy potrzeb Zespołu oraz mieszkańców w drodze przeprowadzonej ankietyzacji. Tym samym określono problemy z jakimi zmagają się mieszkańcy. Ostatnim etapem było przełożenie potrzeb i słabych punktów na listę kluczowych działań, których realizacja w dłuższej perspektywie przyczyni się do poprawy jakości życia na wsi. Przeanalizowano poprawę warunków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych.

1. Charakterystyka sołectwa

Położenie

Miejscowość Suchy Bór położona jest w zachodniej części Gminy Chrzastowice, poza głównymi ciągami komunikacyjnymi. Leży w całości w rejonie lasów, w makroregionie Niziny Śląskiej i jej mezoregionie Równina Opolska. Sołectwo Suchy Bór jest oddalone od centrum Opola (miasta wojewódzkiego) o 8 km, od Ozimka 15 km i położone jest pomiędzy dwoma ważnymi szlakami komunikacji drogowej w kierunku Częstochowy (Warszawy) - droga nr 46, oraz w kierunku Katowic - droga nr 94. Przez obszar sołectwa przebiega linia kolejowa nr 144 Opole – Częstochowa oraz droga powiatowa nr 27752. Suchy Bór zajmuje teren o powierzchni 3,25 km², który zasiedla blisko 1000 mieszkańców.

Historia

Wśród lasów niedaleko Opola, werdyktem króla Prus Fryderyka Wielkiego z dnia 30.03.1773 roku, założona zostaje wioska kolonistów. Nazwę nadała tej kolonii leśnej Izba Wojenno-Posiadłościowa (Kriegs-und Domänenkammer) we Wrocławiu w 1774 roku. Miejscowi nazywali tę osadę Suchym Borem (Drze Heide) w odróżnieniu od podmokłych okolic Lędzin i Chrzastowic. Suchy Bór, założony w ramach fryderycjańskiej akcji kolonizacyjnej jest najmłodszą wsią w obecnej gminie Chrzastowice. Na pamiątkę wykarczowania lasu pod założenie wsi, pieczęć wiejska zawierała symbol piły. Kolonia Suchy Bór, którą zakładał mistrz leśny Burich z Urzędu Lennego Bolko, została zaplanowana podobnie jak inne osady - jako ulicówka. Wszystkie domy wykonano w jednym stylu. Były to drewniane chałupy z belek i murowanym kominem, kryte gontem lub słomą, mające izbę mieszkalną, dwie komory i chlew. Każdy z domów kosztował państwo pruskie 150 talarów. Stodołę i szopę musiał sobie każdy osadnik zbudować sam. Chleb wypiekano w zbiorowej piekarni, a w wodę zaopatrywały wieś cztery żurawie.

Koloniści przybyli z Hesji, Wirtembergii, Austrii, Frankonii, Turyngii, kilku z Polski i sąsiednich wiosek. Było tu 20 miejsc. Osadnicy otrzymali 12 mórg pola ornego, 4 morgi łąki i morgę ogrodu oraz pastwisko. Wyznaniowo skład ludności był mieszany: 18 ewangelików, 6 katolików, 1 husyta. Nazwa osady pochodzi od nazwiska ówczesnego ministra poczty pruskiej Derschau. Jego imieniem nazwano nowo powstałą wioskę - kolonię w grudzickim lesie. W 1830 roku było tu 173 mieszkańców (56 ewangelików), w tym 7 tkaczy, 4 rzemieślników i leśniczy.

Pierwsza szkoła w Suchym Borze powstała w 1774 roku, była to szkoła ewangelicka jedynie dla

dzieci z Suchego Boru. Istniała aż do 1895 roku, gdy wybudowano nową szkołę. W 1865 roku żył tu karczmarz, 2 tkaczy i 1 szewc. Do szkoły uczęszczało wówczas 41 dzieci. W wydanym w 1932 r. przez Friedricha Stumpe „Oppelner Heimatkalender für Stadt und Land” czytamy: „W Suchym Borze znajdowała się szkoła ewangelicka, ale ilość dzieci katolickich tak wzrosła, że potrzebna była nowa dwuklasowa szkoła. W roku 1928 można było ją wybudować”. Warto przy tym wspomnieć, że w roku 1928 Starostą Opolskim był Graf Michael von Matuschka, który nakazał wybudować tę szkołę. Podejrzany o udział w zamachu na Adolfa Hitlera został stracony przez nazistów w 1944 roku w Berlinie. Został stracony w dniu Podwyższenia Krzyża Pańskiego, co dla niego, jako głęboko wierzącego katolika było jak sam powiedział wielką łaską.

W okresie międzywojennym (1919—1939) Suchy Bór odegrał pewną rolę w dziejach prasy polskiej w Niemczech. Antoni Pawleta, redaktor opolskich „Nowin Codziennych”, po ustąpieniu z redakcji wspomnianego pisma, zaczął w 1932 r. wydawać własne pismo pt. „Katolik Trzyrazowy” oraz „Głos Polski z Berlina” (mutację „Katolika”) i to właśnie w Suchym Borze. Z końcem roku 1936 Związek Polaków na Śląsku odkupił od Pawlety „Katolika Trzyrazowego”. Organem prasowym tej organizacji był poprzednio dwutygodnik „Słowo Śląskie”, drukowany najpierw w Chorzowie, a później również w Suchym Borze.

Istniejący na terenie Suchego Boru tartak powstał w 1901 roku, także wtedy powstała tu stacja kolejowa i bocznicą. Tartak założyli Friedrich Stelling i kolonista Giesa. Zmieniał często właściciela, dopiero kupiec Berthold Winkler prowadził go aż do końca II wojny światowej. Podczas tej wojny pracowali tu między innymi jeńcy angielscy. Na obrzeżach wioski również wśród lasów miasto Opole w latach 1906 – 1907 rozpoczęło budowę ośrodka wczasowego dla dzieci ze schorzeniami dróg oddechowych. Ośrodek ten, ze względu na specyficzny mikroklimat stale się rozbudowywał, stanowiąc miejsce leczenia dzieci nie tylko z powiatu opolskiego, ale z całego Górnego Śląska. Oprócz leczenia klimatycznego, dzieci miały zapewnioną właściwą opiekę wychowawczą przez siostry zakonne. W 1935 roku gospodarzem ośrodka stała się organizacja narodowo - socjalistyczna. Po 1945 roku ośrodek przejęty został przez władze polskie, nadal jednak służył dzieciom, zwłaszcza z rodzin gruźliczych - Prewentorium Przeciwgruźlicze. W końcu lat 60-tych, ze względu na dużą dekapitalizację budynków przeprowadzono remont kapitalny i modernizację, tworząc ośrodek rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży ze schorzeniami narządu ruchu i ze schorzeniami neurologicznymi. Na ówczesne lata była to placówka nowoczesna z dobrze wyposażoną bazą rehabilitacyjną (gabinety fizjoterapeutyczne, fizykoterapeutyczne, hydroterapeutyczne, basen kąpielowy) i wysoko specjalistycznym personelem medycznym. Od 1 września 2015 r. Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej w Suchym Borze, znalazł się w strukturach Stobrawskiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. z siedzibą w Kup, prowadził rehabilitację osób dorosłych i dzieci. Jako jedyny na Opolszczyźnie posiadał kontrakt z NFZ w zakresie rehabilitacji ogólnoustrojowej w Ośrodku Rehabilitacji Diennej dla Dzieci. Ośrodek zajmował się rehabilitacją dysfunkcji narządów ruchu spowodowaną przyczynami ortopedycznymi (wady postawy, skoliozy) i neurologicznymi (mózgowe porażenie dziecięce, dystrofie mięśniowe). Pacjenci Ośrodka mieli do dyspozycji tężnię solankową, kryty basen, szeroki zakres ćwiczeń i zabiegów rehabilitacyjnych oraz plac zabaw dla dzieci. Przy ośrodku działał Zespół Szkół, w którym realizowany był obowiązek szkolny. Ośrodek zakończył swoją działalność, a teren przez niego zajmowany przeszedł w ręce prywatnego sektora.

Przestrzenna struktura miejscowości

Suchy Bór zajmuje równinną przestrzeń na planie trapezu prostokątnego o zwartej zabudowie, którego trzy boki tworzy ściana lasu, a czwarty wyznacza linia kolejowa. Wieś nie posiada typowej przestrzeni centralnej jak rynek, natomiast charakteryzuje się główną, szeroką aleją drzew (droga powiatowa nr 27752) biegnącą przez całą długość miejscowości. Jej początek wyznacza przejazd kolejowy u wjazdu do wsi, natomiast kończy się w punkcie, który otacza budynek przedszkola, remiza OSP, cmentarz oraz centrum rekreacyjno-sportowe, na które składa się świetlica, plac zabaw, boiska sportowe, wiaty grillowe oraz siłownia na wolnym powietrzu.

2. Analiza zasobów sołectwa Suchy Bór

Zespół liderów opracował analizę zasobów sołectwa. Dokonano szczegółowej analizy dóbr materialnych i niematerialnych, które znajdują się w sołectwie i mogą obecnie, albo w przyszłości być wykorzystane do realizacji wizji sołectwa. Zasoby wymienione przez Zespół liderów podlegały ocenie pod względem ich przydatności i znaczenia w dalszym rozwoju wsi

Tabela. Znaczenie zasobu dla rozwoju wsi

Rodzaj zasobu	Opis zasobu	Małe	Duże	Wyróżniające
Zasoby przyrodnicze				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	Leży w makroregionie Niziny Śląskiej i jej mezoregionie Równina Opolska, otoczona z trzech stron lasem			x
walory klimatu	Obszary gminy Chrzastowice charakteryzuje się jednym z najłagodniejszych warunków klimatycznych na Opolszczyźnie (Atlas. 1997). Jest to wynik położenia obszaru w centralnej części Niziny Śląskiej, która należy do najłagodniejszych pod tym względem obszarów Polski		x	
walory szaty roślinnej, świat zwierzęcy (ostoje, siedliska), cenne przyrodniczo obszary lub obiekty,	Występuje tu wiele gatunków chronionych oraz rzadkich w skali kraju m. in. motyl paź królowej, derkacz, dzięcioł czarny, łasica, łaska, gacek brunatny. W okolicznych lasach rosną długosz królewski, rzadko występująca w Polsce paproć oraz równie rzadkie w skali kraju grzyby, m.in. czarka szkarłatna i gwiazdosz potrójny Pomnik przyrody – dąb szypułkowy o obw. 472 cm.			x
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) i podziemne	Stawki kamionek falmirowickich – od zawsze silnie związane turystycznie i rekreacyjnie z Suchym Borem			x
Gleby, kopaliny, budowa geologiczna	Gmina cechuje się średnimi warunkami do produkcji rolnej, gleby chronione III klasy (dobre) zajmują jedynie 0,4% gruntów ornych	x		
Zasoby kulturowe				
walory architektury, walory przestrzeni wiejskiej publicznej i prywatnej	Wieś z typową zabudową jednorodziną, główna ulica ul. Pawlety posiada przed domami szeroki pas zieleni wraz ze starodrzewiem, tworzące urokliwą aleję			x
zabytki i pamiątki historyczne	• Kaplica-dzwonnica z k. XIX w na ulicy Pawlety • Remiza OSP • Obecna świetlica wiejska • Pomnik Antoniego Pawlety, który w latach 1935-1939 prowadził polską drukarnię • Budynek obecnego przedszkola • Stodoła na terenie placu sołeckiego Herb Suchego Boru przedstawia w polu żółtym piłę tartaczną oraz cztery rozmieszczone nad nią krzyże tworzące kształt rombu. Barwy krzyży i piły czarne. Obecny herb jest modyfikacją starej pieczęci z 1773 r. Piła w herbie oraz pieczęci Suchego Boru została umieszczona na pamiątkę wykarczowania lasu pod teren przyszłej			x

	miejsowości. Kościół parafialny Rzymsko-Katolicki pw. Podwyższenia Krzyża Świętego utworzony w miejscu starej stolarni, zasobny w liczne figury sakralne rzeźbione w drewnie Gospoda Keila, obecnie sklep i restauracja „Borowianka”			
święta, odpusty, pielgrzymki	odpust parafialny, przez Suchy Bór przebiega trasa pielgrzymki do Częstochowy		x	
tradycje, obrzędy, gwara, wydarzenia cykliczne	Wodzenie niedźwiedzia, jasełka, spotkania kolędowe, zajęcia kulturalno-sportowe dla seniorów, festyny, żniwniok, pchli targ, Ogólnopolski Turniej Procarski, gry na orientację, warsztaty zielarskie			x
legandy, podania i fakty historyczne	Działacz Antoni Pawleta - wydawca i redaktor prasy polskiej na Śląsku Opolskim		x	
	Legenda Zbója Madeja			
specyficzne nazwy, specyficzne potrawy	Nazwa miejscowości: Derschau			x
Infrastruktura społeczna				
plac publicznych spotkań, festynów	Boisko wiejskie			x
sale spotkań, świetlice, kluby	świetlica wiejska strażnica OSP		x	
miejsca uprawiania sportu	Boisko sportowe – trawiaste, boisko wielofunkcyjne, zewnętrzna siłownia z 7 stanowiskami, strzelnica łuczniczo-procarska, las			x
miejsca rekreacji	• plac zabaw, • boisko, • siłownia, • las, • ścieżka Nordic Walking z tablicą informacyjną • wiaty grillowe			x
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	W okolicznych lasach przebiegają bardzo ciekawe trasy rowerowe wchodzące w skład systemu ścieżek rowerowych w dolinie rzeki Mała Panew. Suchy Bór jest włączony do sieci szlaków rowerowych Doliny Małej Panwi i leży na trasie następujących szlaków: • szlak rowerowy żółty – szlak rowerowy żółty nr 27 z Opola przez Daniec i Spórok do Bzinicy Nowej, • szlak rowerowy czerwony – szlak rowerowy czerwony nr 18 z Opola przez Chrzastowice, Turawę, Ozimek i Staniszcze Wielkie do			x

	Toszka			
	Ścieżka Nordic Walking			
Szkoła, przedszkole, biblioteka	Przedszkole z placem zabaw dla dzieci przy ul. Pawlety Leśne przedszkole prywatne ul. Leśna		x	
placówki służby zdrowia	Stomatolog, protetyka	x		
Zasoby – obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową, działki pod domy letniskowe	Zabudowa zwarta, budownictwo jednorodzinne, mała ilość nowych terenów pod zabudowę			x
działki pod zakłady usługowe i przemysł	Tartak	x		
pustostany mieszkaniowe	Dużo niezamieszkałych domów jednak nie ma to wpływu na wizerunek wsi	x		
pustostany przemysłowe	brak		x	
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Zabytkowa stodoła będąca własnością gminy	x		
Infrastruktura techniczna				
wodociąg, kanalizacja	Sołectwo jest w pełni uzbrojone w sieć wodociągową, kanalizacyjną, energetyczną, gazową oraz telefoniczną, prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów stałych.		x	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Suchy Bór leży przy drodze powiatowej nr, 27752 z ciągiem pieszo-rowerowym, którą dojechać można do drogi krajowej nr 46 i dalej do Opola i Ozimka, oraz potocznie nazywaną „Radanka” łączącą z drogą krajową nr 94 Opole- Strzelce Opolskie, przez miejscowość przechodzi linia kolejowa nr 144 i znajduje się w niej stacja o nazwie Suchy Bór Opolski W sołectwie istnieje dobrze około 6-cio kilometrowa rozwinięta sieć dróg wewnętrznych w większości posiadających nawierzchnię asfaltową, wyremontowana ul. Szkolna z oświetlonymi przejściami dla pieszych		x	
chodniki, parkingi, przystanki	- Chodniki przy ul. Pawlety, ul. Wrzosowej i ul. Szkolnej - Parking przy przedszkolu - Stacja PKP 2 przystanki autobusowe - dwa parkingi typu „Park and ride”.		x	
sieć telefoniczna i dostępność internetu	Światłowód		x	
telefon komórkowa	Jest dostępna - Dobry zasięg		x	
Gospodarka, rolnictwo				
Podmioty gospodarcze i ilość miejsc pracy	Dużo podmiotów gospodarczych, m.in. sklep, tartak, ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy, masarnia	x		
Gastronomia i miejsca	Hotel na terenie ośrodka szkoleniowo-	x		

noclegowe	wypoczynkowego, restauracja „Borowianka”			
Gospodarstwa Rolne	1 gospodarstwo rolne	x		
Uprawy, hodowle	Zboże, trzoda, hodowla ślimaków	x		
Możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Odpady tartaczne	x		
Zasoby odnawialnych źródeł energii	Fotowoltaika na prywatnych budynkach mieszkalnych		x	
Mieszkańcy – kapitał społeczny i ludzki				
Organizacje działające w sołectwie (formalne i nieformalne) – sektor pozarządowy	• Rada Sołecka, • Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Suchy Bór, • Ochotnicza Straż Pożarna, • oddział Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim • Opolski Klub Strzelectwa Tradycyjnego „Gryf” • Grupa Nordic Walking Suchy Bór • Klub 50+			x
Osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach, Autorytety i znane postacie we wsi	• Irena Hundt „Honorowy Obywatel” Opola, działaczka ZPwN „Rodło” odznaczona między innymi Krzyżem Kawalerskim za umacnianie polskości, • Edeltraut Juraszek długoletnia działaczka społeczna, • Ambroży Wieczorek lekarz długoletni dyrektor sanatorium. W 2010r. został uhonorowany tytułem „Honorowy Obywatel Gminy Chrzastowice” • Marian Mieczysław Waclawski autor dwutomowej powieści „Liberka” oraz tłumacz wielu pozycji z języka włoskiego. • Joanna Kasprzak Dżiberti – lider rozwoju sołectwa, instruktorka Nordic Walking • Joanna Pilat – zielarka-fitoterapeutka • Jakub Niezgoda – twórca inicjatywy „Procarz Polski”, działacz na rzecz rozpowszechniania procarstwa tradycyjnego w Polsce jako sportu, sołtys wsi. • Grzegorz Łyczko- trener piłki nożnej • Andrzej Nowak – fotograf, autor albumów m.in. Drewniane kościoły Opolszczyzny Poza tym społeczność wsi bogata jest w profesorów uniwersyteckich, specjalistów z			x

	zakresu elektryki i odnawialnych źródeł energii, medycyny ratunkowej, bezpieczeństwa publicznego i pomocy społecznej, także artystów i fotografów. Znaleźć można również homeopatki i popularyzatorów medycyny naturalnej. Niewielka grupa mieszkańców zna szczegółowo historię wsi oraz jej mieszkańców. W miejscowości rozwija się bardzo zaangażowana grupa seniorów. Na uwagę zasługują również nieformalne grupy np. znajomych lub sąsiadów organizujące wydarzenia na terenie wsi.			
Przedsiębiorcy, sponsorzy – sektor rynkowy	• Tartak • Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Suchy Bór z basenem przy ul. Pawlety • Restauracja „Borowianka” przy ul. Pawlety • Cukiernia • Piekarnia • Masarnia • Studnie Opole • Ogrodnictwo Kuraś • Warsztaty mechaniki pojazdowej			X
Pracownicy nauki, eksperci zewnętrzni	Dr Grzegorz Hebda, Uniwersytet Opolski	X		
Współpraca zagraniczna i krajowa	Współpraca z twórcą Nordic Walking Panem Marko Kantaneva, współpraca z World Slings Organization „Honda” (Światowa Organizacja Procarska), Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	X		
Osoby odwiedzające sołectwo	Mieszkańcy Opola, dawni mieszkańcy Suchego Boru, grzybiarze, uczestnicy imprez sportowych i tematycznych – zawody NW, łucznicze, procarskie, biegi, gry na orientację			X
Zasoby informacyjne				
Kanały komunikacji wewnętrznej: • tablice informacyjne • zebrania wiejskie • strony www • profil społecznościowy	• Komunikacja mieszkańców za pośrednictwem WhatsApp • W sołectwie jest 5 tablic informacyjnych • Organizowane są zebrania wiejskie oraz zebrania poszczególnych organizacji • www.suchybor.com.pl • Działa grupa na Facebooku sołectwa Suchy Bór			X
Kanały komunikacji zewnętrznej (publikatory, lokalna prasa, media itp.)	Informator Gminy Chrząstowice, TV Chrząstowice, TVP Opole, Tygodnik Ziemi Opolskiej, Nowa Trybuna Opolska		X	
Książki, przewodniki w których można	• „Suchy Bór. Ludzie mówią”.	X		

odnaleźć informacje o sołectwie	„Bogactwo sołectw Krainy Dinosaurów”			
Zasoby finansowe				
Środki finansowe udostępniane przez gminę	- Fundusz Sołecki - Środki pozyskane w ramach dotacji z Urzędu Gminy Chrzastowice		x	
Środki finansowe zewnętrzne (pozyskane przez sołectwo z sektora publicznego – samorządowego, krajowego, unijnego)	- Fundusz Inicjatyw Społecznych - PROW - Marszałkowska Inicjatywa Sołecka - Dotacje z Urzędu Marszałkowskiego Woj. Opolskiego			x
Środki pozyskane z sektora rynkowego (sponsoring, foundrising)	- Sponsorzy lokalni - Nadleśnictwo Opole		x	
Środki pozyskane z sektora pozarządowego (od innych fundacji, stowarzyszeń itp.)	- Fundacja Górażdże - Fundacja Tesco - Fundacja HumanDOC		x	

Zespół pracujący nad planem odnowy wsi Suchy Bór określił kilka zasobów jako wyróżniające tj.:

1. Bardzo dobre warunki do zamieszkania ze względu na bliskość do miasta wojewódzkiego, dobre uzbrojenie działek, korzystne położenie wśród lasów o bogatych walorach przyrodniczych oraz bogatą infrastrukturę rekreacyjno- sportową .

1. Wysoka jakość kapitału społecznego w postaci prężnie działających organizacji wiejskich, znanych osób pochodzących z sołectwa Suchy Bór oraz dużą liczbę przedsiębiorców.

2. Duża umiejętność pozyskiwania finansowych środków zewnętrznych na rozwój sołectwa i poprawę jakości życia.

Wszystkie wymienione powyżej zasoby materialne i niematerialne stanowią podstawę do określenia silnych i mocnych stron sołectwa, jego szans i zagrożeń (SWOT).

3. Partycypacja społeczna i analiza potrzeb mieszkańców sołectwa Suchy Bór

Mieszkańcy obszarów wiejskich mają różnorodne i unikalne potrzeby, wynikające z lokalnej specyfiki, tradycji, kultury oraz stylu życia. Zespół liderów opracowujących plan odnowy dla sołectwa Suchy Bór, chcąc poznać potrzeby mieszkańców i przełożyć je na konkretne działania i projekty, przeprowadził ankietyzację. Pozwoliło to na zrozumienie specyficznych wymagań i oczekiwań społeczności, co dalej umożliwia dostosowanie działań i inwestycji do konkretnych warunków i preferencji mieszkańców.

W trakcie przeprowadzania diagnozy zadbano o:

- wieloaspektowość – diagnoza uwzględniła różnorodne uwarunkowania i potrzeby mieszkańców,
- kompleksowość – pytania ankietowe uwzględniły szeroki zakres działań na rzecz mieszkańców,
- zróżnicowanie metod badawczych – proces analizy potrzeb połączył metody i techniki badawcze,

- partycypację – przeprowadzona ankietyzacji zapewniła uczestnictwo i wpływ wszystkich grup społecznych na przebieg i rezultaty procesu,
- praktyczność – informacje pozyskane w trakcie diagnozy dostarczyły liderom sołectwa informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie jakości życia na wsi i ustalonej wizji wsi.

W trakcie pracy nad diagnozą potrzeb skupiono się w głównej mierze nad pozyskaniem informacji o działaniach, które mogą:

- poprawić jakość życia na wsi,
- podnieść jakości usług lokalnych i bezpieczeństwo w sołectwie,
- zmierzać do poszanowania środowiska i klimatu,
- być związane ze starzejącym się społeczeństwem,
- być związane z wyludnieniem,
- przeciwdziałać wykluczeniu cyfrowemu.

Ankieta przeprowadzona została wśród mieszkańców na przełomie września i października 2023r. Każdy z zainteresowanych miał możliwość wypełnienia ankiety, bowiem była ona dostępna zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Była anonimowa, aby zapewnić swobodę wypowiedzi ankietowanych oraz składała się z pytań otwartych i zamkniętych. W kwestionariuszu ankiety umieszczone zostały informacje o podmiocie prowadzącym badania, instrukcji dotyczącej sposobu odpowiedzi na pytania, pytań właściwych oraz wzmianki o zapewnieniu anonimowości i podziękowania respondentom za udział w badaniu.

Obok ankiety przeprowadzone zostały badania jakościowe tj. przeprowadzono zogniskowany wywiad grupowy – moderator z osobami wchodzącymi w skład Zespołu liderów, przeprowadził dyskusję na temat potrzeb społeczności lokalnych i potencjału wsi. Ponadto do opracowania listy działań wykorzystano również analizę danych zastanych (Desk Research). Analizie poddane zostały dane z raportów, sprawozdań i strategii gminy Chrzastowice oraz ze strategii Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów”.

Wnioski z badań ankietowych

W badaniu ankietowym wzięło w nich udział 70 ankietowanych na 1001 mieszkańców sołectwa. Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż mieszkańcom żyje się w sołectwie dobrze – średni poziom życia w sołectwie (w skali od 1 do 10) został oceniony przez ankietowanych na 8. Jednocześnie większość ankietowanych (51%) stwierdziła, że w ostatnich latach jakość życia uległa poprawie, a dla 33% ankietowanych pozostała bez zmian. Ponadto aż 91% ankietowanych deklaruje, że w sołectwie czują się bezpiecznie, choć pojawiły się sugestie, aby wykonać monitoring wsi. Ankietowani, którzy uważają że jakość życia się pogorszyła, wskazali brak oświetlenia dróg, ich słabą nawierzchnię oraz niewielką liczbę

pociągów zatrzymujących się na stacji PKP, przy czym nie ma alternatywnego sposobu dotarcia do miasta. Negatywnie na odczucia mieszkańców wpłynął również proces likwidacji sanatorium, które znajdowało się na terenie sołectwa.

Pokrewnym z powyższym było kolejne pytanie dotyczące plusów jakie dostrzegają mieszkańcy w sołectwie Suchy Bór. Wśród nich ankietowani wskazali:

- położenie miejscowości, cisza, spokój,
- bliskość do lasu, możliwość obcowania z przyrodą,
- życzliwość mieszkańców, atmosfera, pomoc sąsiedzka,
- bliskie połączenie z miastem powiatowym,
- dostępność potrzebnych usług,
- działalność Klubu 50+,
- zadbane plac zabaw.

Zapytano także mieszkańców co chcieliby zmienić w swojej miejscowości. Udzielone odpowiedzi podzielono na kilka aspektów:

- **komunikacja:** ulepszenie rozkładu jazdy PKS i PKP,
- **bezpieczeństwo:** wykonanie dodatkowego oświetlenia, naprawa nawierzchni ulic: Pawlety i Szkolnej, remont "Radanki", ograniczenie prędkości na drodze przez wykonanie progów zwalniających, wykonanie chodników poza główną drogą,
- **jakość:** uruchomienie bankomatu, zapewnienie więcej miejsc w przedszkolu publicznym,
- **turystyka / rekreacja:** Przedłużenie ścieżki rowerowej w stronę Opola,
- **integracja:** przedsięwzięcia integrujące nie tylko dla dzieci, powstanie Klubokawiarni, zwiększenie aktywności mieszkańców, ich integracja, wzmocnienie więzi społecznych, wsparcie seniorów,
- **środowisko:** zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza jesienno-zimową porą, zaprzestanie wycinki lasu.

Jednym z czynników wyróżniających sołectwo jest jego położenie, otoczenie lasów oraz bogata przyroda. Zapytano zatem mieszkańców o ocenę jakości środowiska naturalnego. Spośród 69 odpowiedzi, 45% uznaje, że jakość środowiska jest dobra, a 21% - wystarczająca. Pojawiły się również sugestie mieszkańców z zakresie działań, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na środowisko tj.:

- ograniczenie intensywnej wycinki lasu,
- edukacja w zakresie ekologicznych możliwości opalania domów zimą celem poprawy jakości powietrza,
- dostosowanie procesu selektywnej zbiórki odpadów do potrzeb mieszkańców.

Główną część ankiety stanowiły pytania o dostęp do poszczególnych usług i infrastruktury w sołectwie. Ankietowani mieli możliwość oceny usług / infrastruktury w skali od 1 do 5 spośród:

- infrastruktura techniczna: drogi, chodniki, sieć wodno- kanalizacyjna,
- dostęp do internetu, prędkość łącza internetowego,
- edukacja – dostęp do szkół i przedszkoli,
- transport publiczny,
- dostęp do miejsc w żłobkach,
- dostęp do placówek medycznych,
- dostęp do wydarzeń kulturalnych,
- dostęp do miejsc rekreacyjnych: place zabaw, boiska, parki itp.

W wymienionym powyżej najwięcej działań powinno być wykonanych w kontekście poprawy jakości transportu publicznego oraz lepszego dostępu do placówek medycznych. Mieszkańcy dobrze oceniają dostęp do infrastruktury technicznej, Internetu, usług społecznych czy ilości i tematyki wydarzeń kulturalnych. Wyjątkowo dobrze oceniana jest dostępność do miejsc rekreacji w sołectwie Suchy Bór.

W związku z tym, że integracja mieszkańców i zaangażowanie w działania na rzecz sołectwa, są istotne przy organizowaniu przedsięwzięć, zapytano także o włączenie się ankietowanych w członkostwo w organizacjach sołeckich. Niestety aż 64% ankietowanych stwierdziła, że nie udziela się w działaniach żadnej z organizacji wiejskich. Wyraźnie wskazuje to na potrzebę ukierunkowania działań na poprawę relacji społecznych i zmotywowanie do działania w sołeckich formalnych lub nieformalnych grupach.

Badanie potrzeb mieszkańców i uwzględnienie ich opinii sprawia, że proponowane działania stają się zgodne z rzeczywistymi oczekiwaniami społeczności, co z kolei zwiększa prawdopodobieństwo, że mieszkańcy zaakceptują i zaangażują się w ich wdrożenie.

4. Analiza SWOT sołectwa Suchy Bór

Analiza SWOT sołectwa Suchy Bór miała na celu określenie mocnych i słabych stron sołectwa oraz zwrócenie uwagi na szanse i zagrożenia płynące z otoczenia.

Mocne Strony	Słabe Strony
Dostęp do komunikacji kolejowej	Niewystarczająca dostępność publicznych środków transportu
Wieś jest dobrze wyposażona w infrastrukturę techniczną i telekomunikacyjną, fotowoltaikę	Słaby dostęp do placówek medycznych
Mieszkańcy mają duże poczucie bezpieczeństwa	Okresowe zanieczyszczenie powietrza w związku z zimowym opalaniem domów
Atrakcyjne położenie sołectwa w malowniczej okolicy, bogactwo zasobów przyrodniczych, walorów turystycznych, historycznych, wypoczynkowych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego,	Słaby przepływ informacji wśród mieszkańców sołectwa o podejmowanych przedsięwzięciach

Mocne Strony	Słabe Strony
Prężnie działające Stowarzyszenia: SNRRSB, OKST "Gryf", OSP, Klub 50+, które są w stanie zaproponować mieszkańcom i przyjezdnym liczne i ciekawe aktywności.	Niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia
Duża aktywność sportowa mieszkańców poprzez aktywne uprawianie Nordic Walking, jogging, łącznictwo i procarstwo	Słabe zaangażowanie mieszkańców zwłaszcza młodzieży w działania na rzecz wsi
Dobrze zagospodarowane miejsca pełniące funkcje rekreacyjne znajdujące się w bliskości z przyrodą co umożliwia ciekawe spędzenie wolnego czasu	

Szanse	Zagrożenia
Aktywny tryb życia mieszkańców i dbałość o aktywność fizyczną mieszkańców i przyjezdnych. Moda na zdrowy styl życia w trybie slow	Pogorszenie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych w wyniku planowanej Budowy obwodnicy Lędzin oraz nadmiernej wycinki lasu
Rozwój demograficzny dzięki korzystnemu położeniu sołectwa i bliskość do miasta wojewódzkiego Opola	Stopniowy zanik inicjatyw podejmowanych w sołectwie
Powołanie sołeckiej spółdzielni energetycznej	Ograniczone możliwości finansowania ze środków własnych gminy, niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności
Możliwość stworzenia atrakcyjnego krajobrazowo, wygodnego i bliskiego naturze miejsca zamieszkania w przyjaznym środowisku społecznym	
Wypromowanie Suchego Boru jako miejsca dla ludzi aktywnych fizycznie i ciekawych świata, w którym można uprawiać nietypowe dyscypliny jak Nordic Walking, łącznictwo, procarstwo oraz zdobywać wyjątkową wiedzę np. zielarską.	

Analiza SWOT pokazuje, iż głównymi **szansami rozwojowymi** są:

- innowacyjne i proekologiczne podejście mieszkańców, którzy mają w planach wykorzystanie energii odnawialnych do uniezależnienia energetycznego sołectwa,
- prężnie działające Stowarzyszenie, współpracujące z Sołtysem i Radą Sołecką, które stawiając na zdrowy i sportowy tryb życia mieszkańców sołectwa, realizuje szereg ciekawych projektów oraz jest podmiotem aktywnie pozyskującym środki zewnętrzne na rozwój wsi,

- korzystne położenie sołectwa, z jednej strony ze względu na występujące wokół wsi lasy i bogactwo naturalne, z drugiej strony bliskość do miasta wojewódzkiego oraz potencjalnych miejsc pracy.

Jednocześnie z analizy SWOT wynikają główne **wyzwania rozwojowe**:

- integracja mieszkańców celem zrównoważonego rozwoju sołectwa, zwłaszcza aktywizacja mieszkańców do wspólnych działań na rzecz polepszenia jakości życia na wsi,
- dostosowanie komunikacji do potrzeb mieszkańców zwłaszcza w kontekście starzejącego się społeczeństwa.

5. Wizja wsi Suchy Bór

Wizja sołectwa stanowi punkt odniesienia, który inspiruje do działań mających na celu osiągnięcie wyjątkowego obrazu przyszłości. Jest kluczowym elementem mobilizującym społeczność do wspólnego zaangażowania w procesy rozwojowe oraz definiuje kierunek działań, które przyczynią się do odnowy obszaru wiejskiego.

Wizja mieszkańców sołectwa Suchy Bór:

„Suchy Bór to wieś innowacyjna i bezpieczna. Położona wśród bogatych w faunę i florę lasów. Dzięki zachowanej kameralnej skali urbanistycznej możliwe jest połączenie walorów dziedzictwa materialnego i nowoczesnej architektury. Mieszkańcy są zintegrowani i aktywni, cenią aktywny tryb życia i lokalne zasoby, a prężnie działające organizacje dbają o wysoką jakość życia w sołectwie.”

Powyższa wizja jest spójna z wartościami społeczności, uwzględnia jej unikalne cechy, aspiracje i potrzeby. Wizja zakłada realizację rozwoju wsi Suchy Bór w oparciu o następujące komponenty:

- środowiskowy,
- innowacyjny,
- klimatyczny.

Realizacja powyższej wizji odbywać się będzie w oparciu o poniższe cele rozwojowe:

Cel 1: Poprawa jakości życia poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną i bezpieczeństwo w sołectwie;

Cel 2: Poprawa jakości życia, poprzez inwestycje w obiekty użyteczności publicznej w sołectwie oraz poniesienie dostępności do usług lokalnych;

Cel 3: Poprawa jakości życia i podniesienie jakości usług na wsi w zakresie infrastruktury turystycznej;

Cel 4: Integracja mieszkańców.

6. Plan działania i odnowy Wsi - Planowane inicjatywy do wdrożenia

Zespół liderów sołectwa Suchy Bór opracował listę działań, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Przy określaniu działań bazowano na zasobach sołectwa, wizji wsi, przygotowanej analizie SWOT oraz potrzebach, które wynikały z przeprowadzonej ankietyzacji.

Działania wymienione poniżej będą realizowane poprzez konkretne projekty, a każdy projekt będzie oddziaływał na kolejny i wpływał na życie na wsi. Zaplanowane inicjatywy są komplementarne z dotychczasowymi przedsięwzięciami, które odbywały się w sołectwie.

Działania uwzględnione w niniejszej strategii są spójne ze „Strategią Rozwoju Gminy Chrząstowice na lata 2014 – 2024” bowiem stanowią odpowiedź na zidentyfikowane w gminie najważniejsze wyzwania rozwojowe. Wpisują się również w cele strategiczne i cele rozwojowe ujęte w w/w strategii.

Wymienione w poniższej tabeli działania, wpisują się również w Lokalną Strategię Rozwoju kierowanego przez społeczność na lata 2023-2027 opracowaną przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”. Szczególnie dotyczy to założonych w strategii celów LSR na lata 2023-2027:

Cel. 1. Poprawa jakości życia mieszkańców z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych obszaru objętego LSR;

Cel. 2. Rozwój zielonej gospodarki na obszarze objętym LSR;

Cel. 3. Rozwój zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa obszaru objętego LSR.

Tabela.- Plan działania i rozwoju Smart Wsi Suchy Bór - Planowane inicjatywy do wdrożenia

Lp.	Przeznaczenie	Planowana inwestycja/ przedsięwzięcie	Harmonogram realizacji	Koszt zadania	Źródła finansowania
Cel 1: Poprawa jakości życia poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną i bezpieczeństwo w sołectwie					
1.	Poprawa bezpieczeństwa w w sołectwie	Wykonanie uzupełniającego oświetlenia LED oraz wymiana starego oświetlenia na bardziej energooszczędne	2025-2029	150.000zł	budżet Gminy,
2.	Poprawa bezpieczeństwa i warunków komunikacji w sołectwie	Budowa i remont nawierzchni dróg gminnych	na bieżąco 2025-2032	Nieznany	budżet Gminy,
3.	Poprawa bezpieczeństwa w w sołectwie	Rozbudowa remizy OSP aby zapewnić odpowiednie zaplecze dla jednostki OSP, a przez to zwiększyć jej możliwości operacyjne co bezpośrednio przełoży się na lokalne bezpieczeństwo. W ramach	2025-2029	1,5 -3 mln zł (w zależności od zakresu)	Środki UE, centralne, budżet Gminy,

Lp.	Przeznaczenie	Planowana inwestycja/ przedsięwzięcie	Harmonogram realizacji	Koszt zadania	Źródła finansowania
		przebudowy można w budynku przygotować pomieszczenia dla osób ewakuowanych w wypadku pożarów, zdarzeń drogowych lub innych katastrof.			
4.	Poprawa bezpieczeństwa w sołectwie	Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego miejscowości aby pętlą monitoringu objąć wszystkie wyjazdy i wyjazdy z miejscowości.	2025-2032	150.000 zł	Środki UE, budżet Gminy,
5.	Poprawa bezpieczeństwa w sołectwie	Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania o system podawania komunikatów głosowych na wypadek zagrożeń hydro-meteorologicznych oraz innych zagrożeń	2025-2032	150.000 zł	Środki UE, centralne, budżet Gminy,
6.	Poprawa bezpieczeństwa w sołectwie	Edukacja (szkolenia, warsztaty) z zakresu pierwszej pomocy, ochrony przeciwpożarowej, zachowania w sytuacjach kryzysowych oraz na wypadek innych zagrożeń	2025-2032	8.000 zł rocznie – 64 000	Środki UE, centralne, budżet Gminy,
Cel 2: Poprawa jakości życia, poprzez inwestycje w obiekty użyteczności publicznej w sołectwie oraz podniesienie dostępności do usług lokalnych					
1.	Podniesienie efektywności i opłacalności instalacji OZE we wsi	Powołanie spółdzielni energetycznej zajmującej się wytwarzaniem energii elektrycznej w instalacjach OZE i równoważeniu zapotrzebowania energii elektrycznej wyłącznie na potrzeby własne oraz jej członków.	2025-2032	1,5 mln zł	Środki UE, budżet gminy, członkowie spółdzielni
1.	Podniesienie atrakcyjności i użyteczności centrum rekreacyjno-sportowego	Remont i adaptacja zabytkowej stodoły celem stworzenia tam miejsca integracji międzypokoleniowej i międzykulturowej. Stodoła byłaby wyposażona w zaplecze sanitarne i kuchenne, urządzona w tradycyjnym stylu. Stałaby się miejscem organizacji warsztatów, wieczorków tematycznych i spotkań integracyjnych, a także zapleczem dla centrum rekreacyjno-sportowego we wsi.	2026-2032	2mln zł	Środki UE
2.	Podniesienie atrakcyjności i użyteczności centrum	Postawienie stacji naprawy rowerów przy centrum rekreacyjno-sportowym.	2026-2027	10 000 zł	LGD, budżet gminy

Lp.	Przeznaczenie	Planowana inwestycja/ przedsięwzięcie	Harmonogram realizacji	Koszt zadania	Źródła finansowania
	rekreacyjno-sportowego				
3.	Podniesienie atrakcyjności i użyteczności centrum rekreacyjno-sportowego	Przebudowa placu zabaw – przeprojektowanie przestrzeni z otwarciem terenu w kierunku boiska trawiastego, wydzielenie i ogrodzenie strefy dla dzieci do lat 3, zakup nowych urządzeń, ławek, nasadzeń, wykonanie nawodnienia roślin.	2026-2032	100 000 zł	Środki UE, LGD, budżet gminy
4.	Podniesienie atrakcyjności i użyteczności centrum rekreacyjno-sportowego	Zagospodarowanie terenu za wiatą grillową – utworzenie strzelnicy sportowej (łuk, proca, wiatrówki, asg) poprzez: rozebranie starej wiaty, rozbudowę nowej wiaty, wykarczowanie zarośli, wyrównanie terenu z usypaniem wału, nawiezenie humusu, założenie siatki p. kretom, obsianie trawą. Zainstalowanie piłkochwyków z systemem podnoszenia, postawienie szopki na sprzęt łuczniczy i procarski z dostępem na życzenie poprzez pobranie kodu do zamka.	2025-2030	30 000zł	Środki UE, LGD, budżet gminy, środki własne
5.	Podniesienie atrakcyjności i użyteczności centrum rekreacyjno-sportowego	Remont i rozbudowa boiska trawiastego – wyrównanie terenu, założenie siatki p. kretom, przebudowa systemu nawodnienia, utworzenie boiska do siatkówki plażowej, otwarcie terenu w kierunku placu zabaw, budowa zadaszenia nad sceną przy boisku.	2026-2032	200 000zł	Środki UE, LGD, budżet gminy, środki własne

I. Cel 3: Poprawa jakości życia i podniesienie jakości usług na wsi w zakresie infrastruktury turystycznej					
1.	Poprawa infrastruktury turystycznej, zwiększenie zainteresowania sołectwem przez turystów rowerowych	Połączenie ścieżkami dla pieszych ciekawych przyrodniczo miejsc w sołectwie celem powołania na terenie leśnym okalającym sołectwo tzw. Lasu społecznego. Ścieżki dla pieszych wzbogacone byłyby o tablice informacyjne nt. sołectwa, ciekawych obiektów we wsi, umieszczone byłyby tam również kody QR odnoszące się do zamieszczonych informacji. Wszystko wykonane byłoby zgodnie z spójną wypracowaną identyfikacją wizualną oraz stroną internetową sołectwa.	2025-2032	50 000zł	Środki LGD
2.	Promocja miejscowości	Quest „Wyprawa Włóczykija” / „Wyprawa po leśne skarby” / „Suchy Bór – wieś żyjąca lasem”. Wykonanie gry terenowej, która będzie zawierała wierszowane wskazówki prowadzące uczestnika po najciekawszych miejscach w sołectwie. Na końcu drogi na odkrywców czekał będzie „skarb” - odcisk pieczęci i wpis do Księgi potwierdzają przebycie trasy.	2025-2032	10.000 zł	LGD lub środki w ramach otwartych konkursów ofert
3.	Poprawa infrastruktury turystycznej, zwiększenie zainteresowania sołectwem przez turystów rowerowych	Wykonanie dalszego ciągu ścieżki rowerowej w kierunku Lędzin. Ścieżka rowerowa wzbogacona byłaby o tablice informacyjne nt. sołectwa, ciekawych obiektów we wsi i zasobów przyrodniczych. Umieszczone byłyby tam również kody QR odnoszące się do zamieszczonych informacji.	2025-2032	1 mln zł	Środki UE, budżet gminy, dofinansowanie rządowe, samorządowe
4.	Zwiększenie bezpieczeństwa i atrakcyjności turystycznej głównej alei	Przebudowa ul. Pawlety wraz z rewaloryzacją alei drzew wzdłuż drogi, utworzenie pętli pieszej wraz z ulicami Leśną, Sosnową i 1-go Maja	2025-2032	2,5 mln zł	Środki UE, dofinansowanie rządowe, środki ZDP
5.	Zwiększenie bezpieczeństwa i atrakcyjności turystycznej ul. Sosnowej	Przebudowa przyleśnej ul. Sosnowej, utworzenie pętli pieszej wraz z ulicami Leśną, Pawlety i 1-go Maja	2025-2029	1,5 mln zł	Środki UE, budżet gminy, dofinansowanie rządowe, samorządowe

II. Cel 4: Integracja mieszkańców					
1.	Edukacja ekologiczna i przyrodnicza mieszkańców	Organizacja warsztatów dla dzieci i młodzieży z zakresu ekologii i ochrony środowiska oraz warsztatów przyrodniczych	2025-2032	10.000 zł	LGD, FIO lub środki w ramach otwartych konkursów ofert
2.	Edukacja ekologiczna i przyrodnicza mieszkańców	Cykliczny pchli targ – drugie życie dla przedmiotów używanych, stoiska z miejscowymi produktami i usługami.	2025-2032	7 000zł	Środki własne
3.	Warsztaty integracyjne	Warsztaty i spotkania integracyjne dla różnych grup wiekowych min. artystyczne, renowacja mebli, tradycyjny haft, koronkarstwo, florystyczne, zielarskie itp.	2025-2032	50.000 zł	FIO, środki w ramach otwartych konkursów ofert lub środki własne SNRRWSB
4.	Promocja aktywnego trybu życia	Organizacja warsztatów i konkursów związanych z Nordic Walking, powołanie grupy biegowej, promocja procarstwa i łucznictwa, organizacja zajęć sportowych dla dzieci. Wzbogacenie strony www.suchybor.com o aktywności, które można realizować w sołectwie.	2025-2032	10 000zł	środki w ramach otwartych konkursów ofert
5.	Promocja aktywnego trybu życia	Organizacja corocznych „Dni Suchego Boru” – dwudniowa impreza połączona z dożynkami, obejmująca zawody sportowe (Nordic Walking, biegi, łucznictwo, procarstwo), pokazy, warsztaty i koncerty oraz piknik rodzinny.	2025-2032	70 000zł	środki w ramach otwartych konkursów ofert, budżet gminy, środki własne
6.	Zapewnienie dzieciom aktywnego wypoczynku w okresie letnim	Organizacja warsztatów letnich	2025-2032	20.000 zł	środki w ramach otwartych konkursów ofert, budżet gminy,

Wymienione powyżej działania mają na celu realizację wizji wsi. Zgodne są z potrzebami mieszkańców, zasobami sołectwa i przeprowadzoną analizą SWOT. Działania, które do tej pory były realizowane w sołectwie, zostaną wzbogacone o nowe, które uwzględniają wykorzystanie innowacji.

7. Obszary o szczególnym znaczeniu

- oświetlenie, w tym zwłaszcza nowych ulic, co odpowiada podstawowej potrzebie mieszkańców jaką jest bezpieczeństwo, zwłaszcza w kontekście kolejnych fal włamań we wsi,
- jakość powietrza we wsi w kontekście sportowo-rekreacyjnego jej charakteru,
- remont i przebudowa ul. Pawlety jako głównej i reprezentatywnej alei we wsi, trasy spacerowej i rowerowej, miejsca gdzie mieszkańcy najczęściej się mijają,
- zagospodarowanie i modernizacja centrum rekreacyjno – sportowego we wsi, jako miejsca w którym tętni życie wsi, z którego mieszkańcy korzystają na co dzień, gdzie odbywają się imprezy i wydarzenia,
- podjęcie dialogu z władzami lokalnymi i Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad w celu zabezpieczenia interesu mieszkańców wsi w sytuacji utworzenia obwodnicy Łędzin w wariancie pomiędzy Łędzinami a Suchym Borem, w tym również zapewnienia dogodnego i bezpiecznego wjazdu na drogę krajową nr 46.